

NYE MØNSTRE
TRYGG OPPVEKST

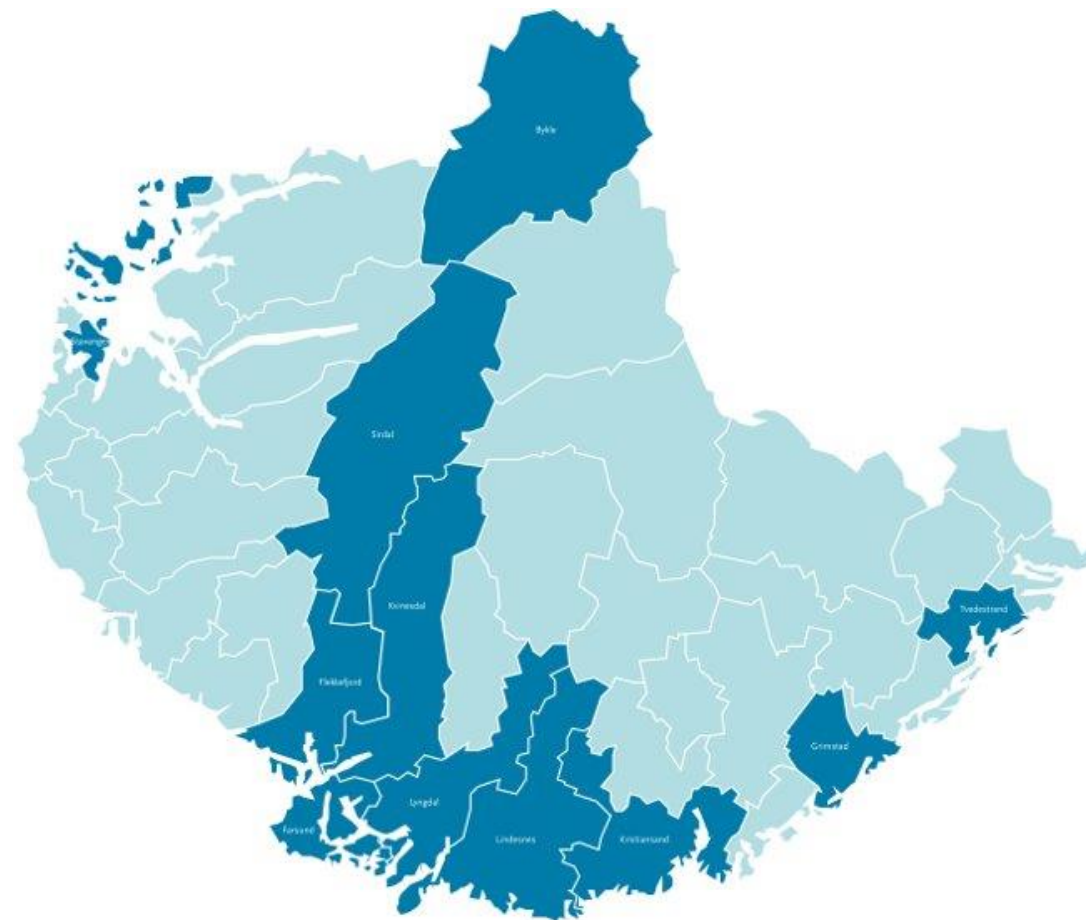
Nye Mønstre prosjektet

- Utgangspunkt: flere **kompenserende tiltak**
 - I liten grad rettet mot bakenforliggende årsaker til at fattigdom går i arv over generasjoner
- Målgruppe: Familier med vedvarende lavinntekt og behov velferdstjenester over tid
- En familie-koordinator er ansvarlig for å følge opp hele familien
 - 10 familier
 - 5 år
- Nye Mønstre har som målsetting å **bryte mønsteret** hvor utfordringer knyttet til lavinntekt blir overført fra en generasjon til neste.

Hvem deltar i forskningsprosjektet Nye Mønstre?

- 10 kommuner i Agder og Stavanger kommune
- 278 familier med oppstartskartlegging
 - 2-10 personer i familiene (2.5 barn)
 - 360 foreldre
 - 600 barn (0-17)
- Karakteristikk ved familiene ved oppstart
 - 89% bor i leid bolig
 - 51% har innvandrerbakgrunn
 - 65% er enslige foreldre
 - 49% har lav utdanning (kun grunnskole)
 - 80% er ikke i lønnet arbeid
- En kompleks familiesituasjon ved oppstart
 - 53% er i kontakt med barnevernet
 - 32% mottar tjenester knyttet til rus og/eller psykiatri
 - Familiene er avhengige av en kombinasjon av ulike inntektskilder og stønader
 - Ulikheter knyttet til innvandringsbakgrunn

Oversiktlig økonomi?

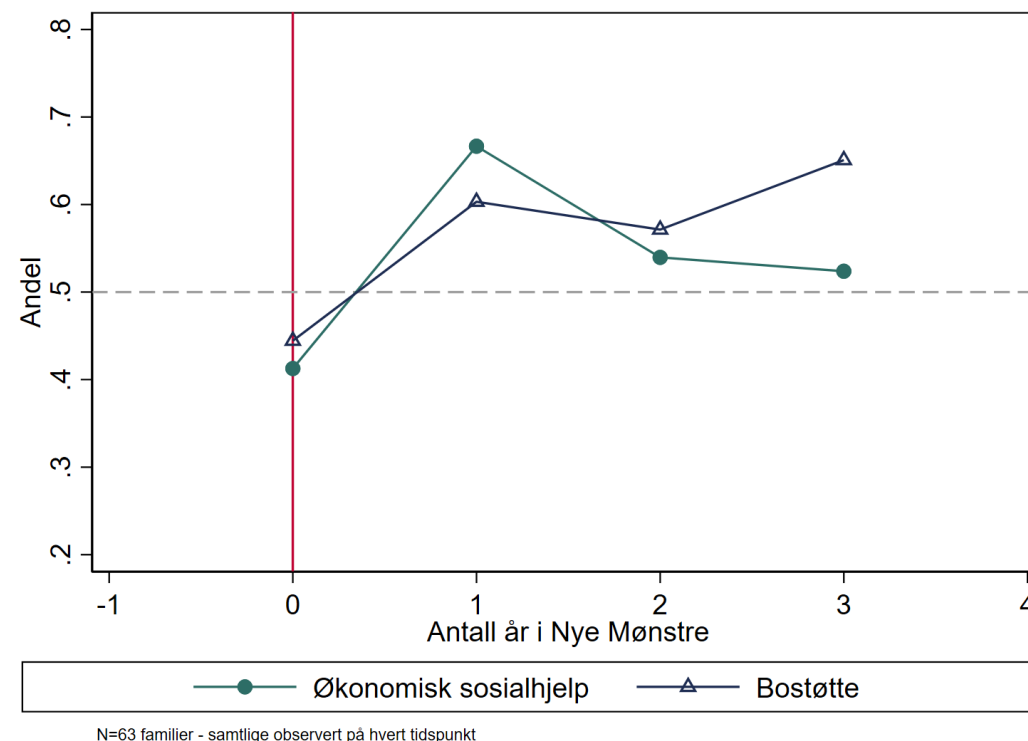
Mølland, E., Lundberg, K. G., Haraldstad, K., Vigsnes, K. L., Bøe, T., Danielsen, H., Ask, T. A., Wilson, P., & Abildsnes, E. (2023). Economic composition and income volatility of Norwegian low-income families – a mixed method study of its implications. *Nordic Journal of Social Research*, 14(1), 1-22. <https://doi.org/doi:10.18261/njsr.14.1.2>

Erfering med systematisk kartlegging – Rettigheter og kvalitetssikring

Gjennom systematisk kartlegging ved oppstart fikk familiekoordinatorene grundig innsikt i familiens økonomi og avdekket rettigheter som ikke var ivaretatt.

«Hjelperne har ikke ant hvor dårlig det står til med økonomi. Familiene sliter noe helt enormt, men ingen fanget opp at de har jo ikke – de ligger mange tusen under sosialhjelpsnorm.» Mona, Familiekoordinator

«... i og med at vi kjenner tjenestetilbudet så godt, så vet vi hva de har krav på og vi vet hva vi skal be om. Og vi vet hvordan vi skal gjøre det.» Mia, Familiekoordinator

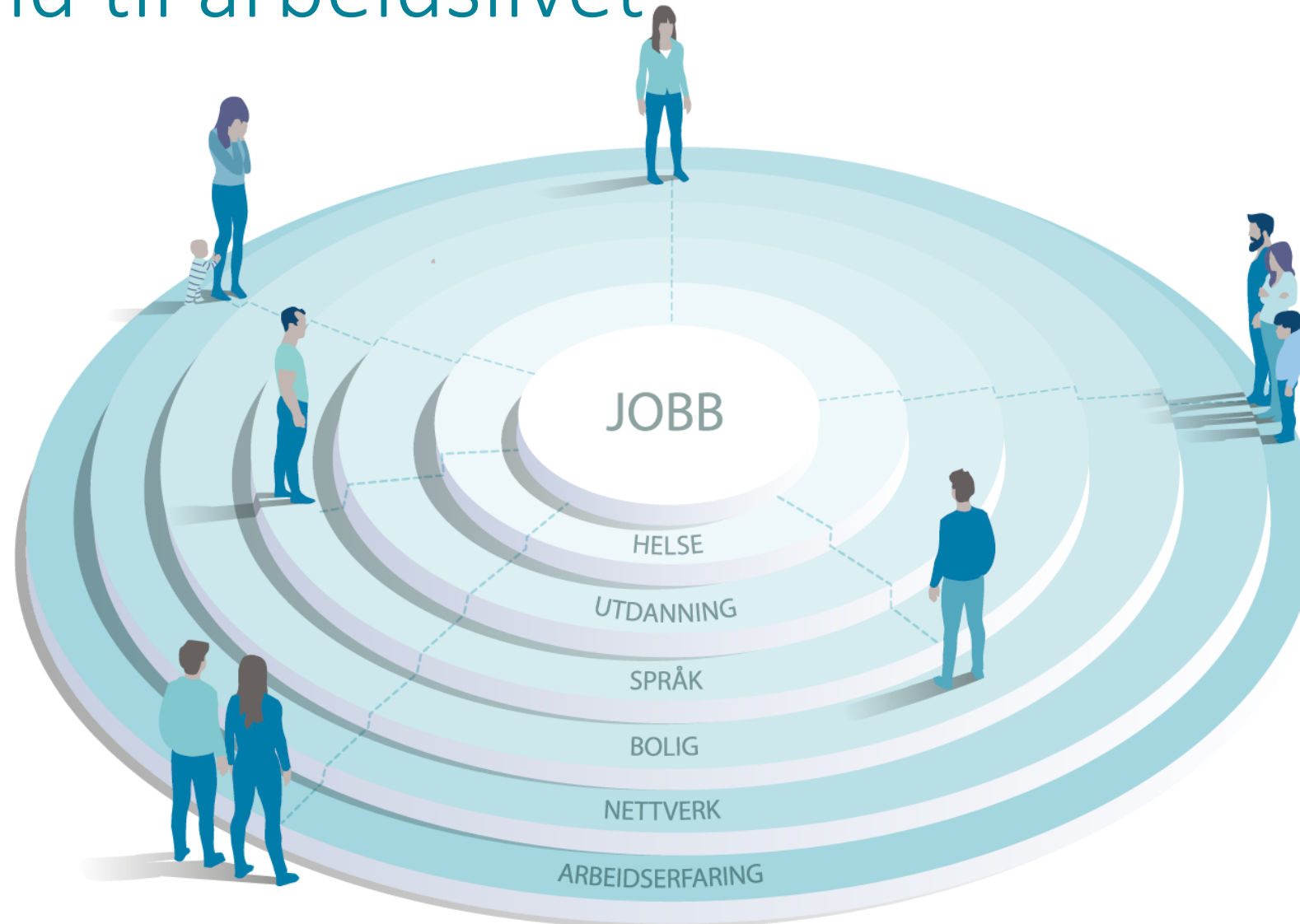

Låst i en fattigdomsfelle?

- Økonomisk ustabilitet
- Mange av familiene mottar økonomisk sosialhjelp ved oppstart
 - Innvandringsbakgrunn (52%)
 - Uten innvandringsbakgrunn (33%)
- Avhengig av økonomisk sosialhjelp → konsekvenser:
 - Sparing
 - Bolig

Avstand til arbeidslivet

Hvordan er utviklingen over tid?

- 88 familier som vi kan følge fra oppstart og ved minst 3 gjentatte årlige kartlegginger
 - Bolig:
 - Fra leie til eie: 6/88 → 20/88
 - Fra uegnet til egnet bolig: 20/88 → 4/88
 - Bruk av tjenester:
 - I kontakt med barnevernet: 54/88 → 39/88
 - Avklaring – helse til å jobbe?
 - I 9 familier er minst en foreldre utføre ved oppstart
 - Etter minst 3 år i prosjektet minst en foreldre utføre i 20 familier
 - Flere foreldre oppgir å være i aktivitet på dagtid
 - Noen foreldre kommer også i 100 % jobb

Barns deltakelse

- De aller fleste barna som er født i Norge har gått i barnehage
 - I gjennomsnitt 1,8 år ved oppstart
- SFO
 - 26% av barna som er i grunnskolealder har ikke deltatt på SFO
- Fritidsaktiviteter
 - 42 % av barna som er i grunnskolealder deltok ikke i fritidsaktiviteter ved oppstart
 - Deltakelsen øker fra oppstart til første årlige kartlegging
 - Over halvparten av de som ikke deltok ved oppstart deltar ved første årlige kartlegging

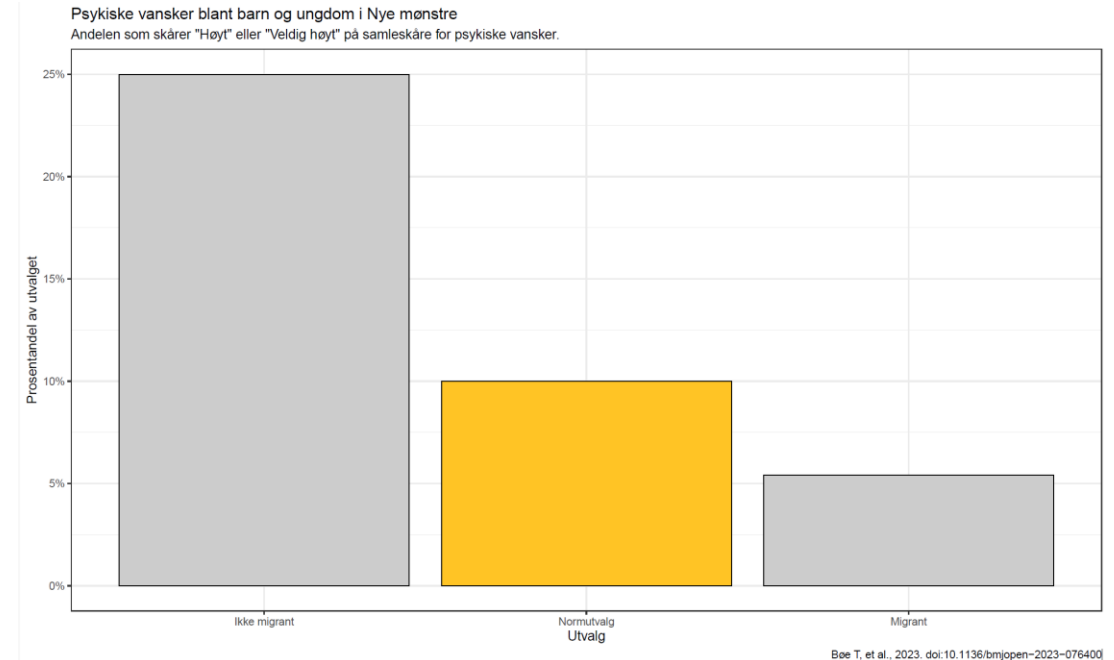
Barns psykiske helse:

Strength and Difficulties Questionnaire (SDQ)

- 25 spørsmål for å kartlegge psykisk helse, vennerelasjoner og prososial atferd
 - «*Jeg prøver å være hyggelig mot andre. Jeg bryr meg om hva de føler*»
 - Stemmer ikke
 - Stemmer delvis
 - Stemmer helt
- Måler fire områder av psykiske vansker
 - Atferdsproblemer
 - Hyperaktivitet og uoppmerksomhet
 - Emosjonelle problemer
 - Venneproblemer
- Selvrapportert fra 11 år, og foreldrerapportert fra 4 år
- Det er ikke etablert nasjonale norm data for Norge
 - Benyttet i større regionale studier (Eks: Barn i Bergen, Helseprofil for barn og ungdom i Akershus)

Funn fra vårt studie

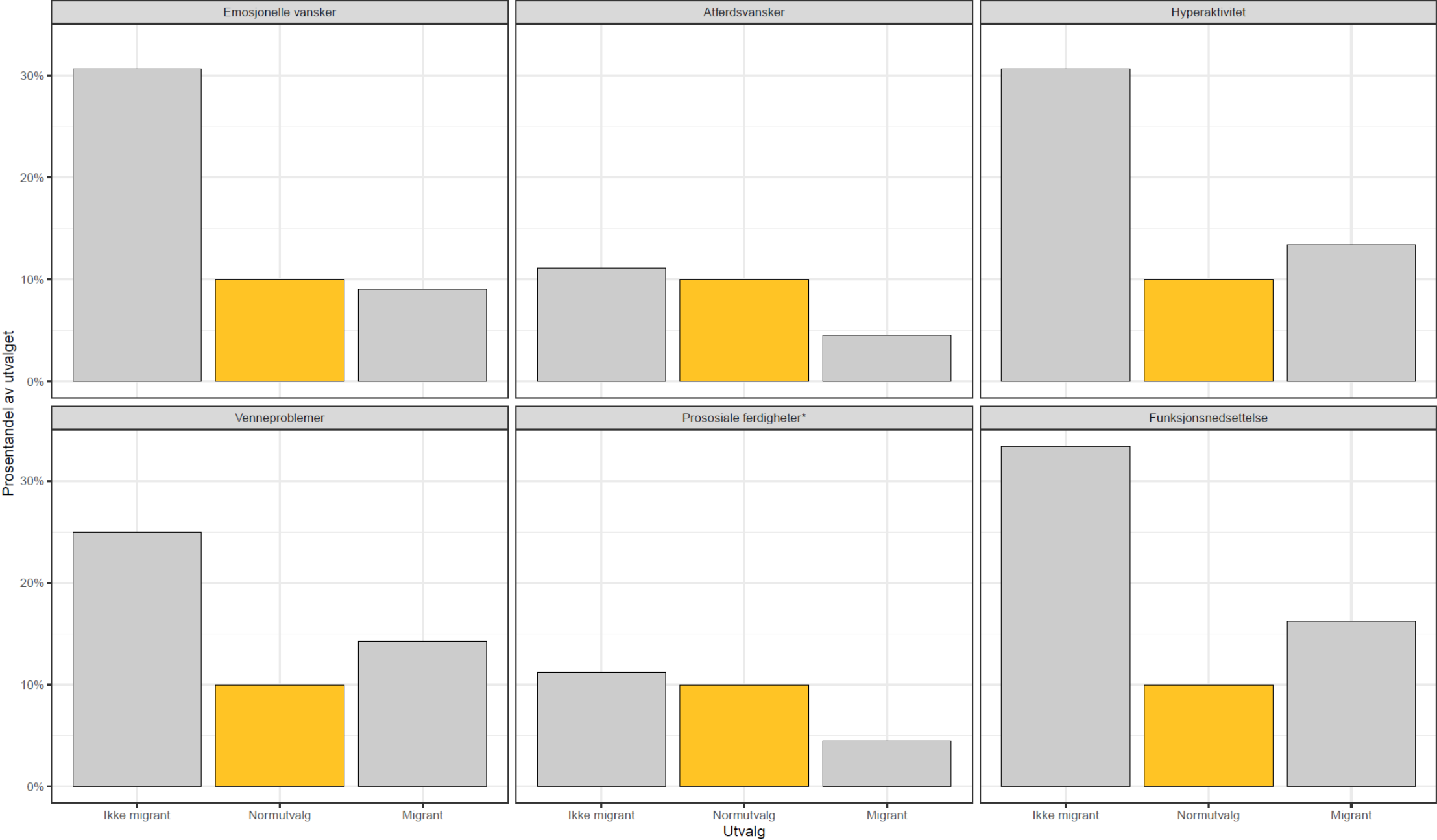
- Selvrapporterte data fra barn 11-17 år ved oppstart
- Barn og unge deltagere rapporterer om mye psykiske vansker, på flere områder, sammenlignet med britiske normer (som kanskje allerede er høye)
- Spesielt uttalt blant barn uten innvandrerbakgrunn

Bøe, T., Ostojic, H. A., Haraldstad, K., Abildsnes, E., Wilson, P., Vigsnes, K., & Mølland, E. (2023). Self-reported and parent-reported mental health in children from low-income families in Agder, Norway: results from baseline measurements of New Patterns project participants. *BMJ Open*, 13(11), e076400. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2023-076400>

Psykiske vansker blant barn og ungdom i Nye mønstre

Andelen som skårer "Høyt" eller "Veldig høyt" på undertyper psykiske vansker og relatert funksjonsnedsettelse.

NYE MØNSTRE
TRYGG OPPVEKST

Oppsummering

- Komplekst utfordringsbilde rundt familiene ved oppstart
- Veien til arbeid er lang for mange
- Forskjellig utfordringsbilde knyttet til innvandringsbakgrunn
- Prosjektet har et langsiktig mål:
 - Å bryte mønstre hvor lavinntekt og sosiale utfordringer overføres fra en generasjon til en annen

NYE MØNSTRE
TRYGG OPPVEKST

Fylkesmannen i Agder

FOLKEHELSEPROGRAMMET
i Agder

Høgskulen
på Vestlandet

NORCE

Forskningsrådet

1495 UNIVERSITY OF
ABERDEEN

Nettside: www.nyemønstre.no